

REFERAT Ældre- og Omsorgsudvalget d. 20-04-2026

Mødedato Mandag d. 20. april 2026 kl. 07:00

Mødested Mødelokale 2, Rådmandshaven 20

Mødedeltagere Julie Kleis, Hanne Sørensen, Pernille Steen, Mikkel Lerrin Schannong (Afbud), Anette Brix, Nickolai Hamann , Linda Frederiksen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Behandling af budgetkontrol pr. 1. marts 2026.....	5
Underskriftsark.....	14

Punkt 40: Godkendelse af dagsorden

40. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Administrationen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Ældre- og Omsorgsudvalget, 20.04.2026

Fraværende: Mikkel Lerrin Schannong (F)

Stedfortræder: Sandra Winther Aasted

Godkendt.

Punkt 41: Behandling af budgetkontrol pr. 1. marts 2026

26-006100

Bilag

Bilag 1 - Budgetopfølgning-1. marts - Politikområdebeskrivelse Ældre 2026

Bilag 2 - Budgetopfølgning-1.marts-Politikområdebeskrivelse Handicap

Bilag 3 - Udgiftsneutale ændringer 1

Bilag 4 - Ældre og Omsorgsudvalget - Driftstilpasningsforslag inkl overslag - inkl. ændre overslagår

Bilag 5 - Ældrerådet - Forslag til driftstilpasninger

Bilag 6 - Handicap og Psykiatrimrådet - Forslag til driftstilpasninger

Bilag 7 - KMF Politikområde

Bilag 8. Høringssvar fra Ældrerådet

Bilag 9. Høringssvar fra Handicaprådets formand

Bilag 10. Administrativ tilføjelse til budgetkontROLSAG

Bilag 12. Høringssvar fra Udsatterådet omkring værestedet Håbet

Bilag 13. Høringssvar fra OmrådeMED udvalget i CHP - Driftstilpasningsforslag

Bilag 14. Høringssvar fra Handicaprådet modtaget den 15/4-26

Bilag 15. Høringssvar fra Solgaven

Bilag 16. Høringssvar fra Dansk Blindesamfund

Oplæg - Budgetopfølgning pr. 1 marts 2026

41. Behandling af budgetkontrol pr. 1. marts 2026

Resumé

Politisk behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget (godkender/anbefaler), 07.04.2026

Første budgetopfølgning for 2026 viser at der på Ældre- og Omsorgsudvalget forventes et underskud på 53,2 mio. kr.

På udvalgets politikområde Ældre og Handicap & Psykiatri forventes begge underskud.

I henhold til gældende økonomiske styringsregler skal udvalget ved forventninger om underskud på et politikområde vedtage forslag til driftstilpasninger, som skal godkendes i udvalget og Byrådet.

I denne sag skal budgetopfølgningen pr. 1 marts, driftstilpasningsforslag og de bevillingsmæssige ændringer på drift godkendes.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. budgetopfølgning pr. 1 marts 2026 på drift godkendes
2. administrative bevillingsændringer (omplacering mellem politikområder, som samlet går i 0), jf. bilag 3, anbefales
3. udvalget beslutter, hvilke driftstilpasnings forslag i bilag 5 og 6 som kan godkendes og iværksættes

Beslutning

Ældre- og Omsorgsudvalget, 07.04.2026

Fraværende: Mikkel Lerrin Schannong (F)

Stedfortræder: Sandra Winther Aasted

Fraværende: Hanne Sørensen

Ad. 1: Godkendt. Udvalget er opmærksomt på den alvorlige situation.

Ad. 2: Anbefales

Ad. 3: Udvalget besluttede at udsætte pkt. 3 til et ekstraordinært møde, der afholdes mandag den 20/4 kl. 7.00-9.00.

Ældre- og Omsorgsudvalget, 20.04.2026

Fraværende: Mikkel Lerrin Schannong (F)

Stedfortræder: Sandra Winther Aasted

Ad. 3: Udvalget godkendte følgende forslag:

Ældre:

Forslag 1 godkendt. Nikolai Hamann (DF) og Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 2 godkendt. Nickolai Hamann (DF), Julie Kleis (LA) og Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 3 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 4 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 9 godkendt.

Forslag 10 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 11 godkendt med en 10 min. reduktion. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 12 godkendt.

Forslag 13 godkendt.

Forslag 14 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 16 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 17 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 19 godkendt. Nickolai Hamann (DF) og Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 20 godkendt med en reducereing til 6 personalemøder om året.

Handicap og Psykiatri:

Forslag 23 godkendt.

Forslag 24 godkendt.

Forslag 25 godkendt.

Forslag 26 godkendt med en reduktion af serviceniveau på 1 % på kommunale bosteder. Nickolai Hamann (DF) og Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 29 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 30 godkendt. Sandra Winther Aasted (SF) kunne ikke støtte udvalgets beslutning.

Forslag 31 godkendt.

Forslag 32 godkendt.

Forslag 33 godkendt.

Forslag 34 godkendt.

Forslag 35 godkendt.

Forslag 36 godkendt.

Forslag 37 godkendt.

I alt reduktioner for:

I 2026 reduktioner for kr. 3,440 mio. på ældreområdet og kr. 3,685 mio. på Handicap og Psykiatri - Samlet i alt kr. 7,125 mio.

I 2027 reduktioner for kr. 15,285 mio. på ældreområdet og kr. 13,270 mio. på handicap og Psykiatri - Samlet i alt kr. 28,555 mio.

Udvalget anerkender det nuværende arbejde omkring dokumentation men ønsker øget fokus på, at der kun dokumenteres det nødvendige i ældreplejen i forhold til den tid der er til rådighed. Udvalget ønsker en drøftelse heraf i udvalget, jf. forslag 11.

Ved vedtagelse af forslag 30 understreger udvalget, at det sker efter en individuel og konkret vurdering af borgens behov og situation.

Et flertal ønsker en stor faglighed på Ældreområdet og en øget frisættelse af den enkelte leder til at vurdere, om der er behov for en faglært medarbejder eller ufaglært, i forhold til de opgaver der skal løses på ældreområdet, når en stilling skal besættes.

Udvalget ønsker, at ledelsen i ældreplejen øger fokus på, at de uddannelser, kurser og kompetenceudvikling, der benyttes, giver et kvalitativt udbytte til medarbejderne.

Udvalget konstaterer, at den nye metode til budgetlægning, som blev taget i brug ifm budget 2026 på visse områder inden for Ældre- og Omsorgsudvalgets ansvarsområde, ser ud til at have givet et mindre retvisende budgetgrundlag. Derfor anbefaler udvalget til Økonomiudvalget, at man fra budget 2027 arbejder med en detailbudgetlægning, hvor der budgetteres på individniveau med afsæt i cpr. nr. og den forventede udgift pr. borger på Handicap og Psykiatri. På de borgere, der endnu ikke kendes, budgetteres ud fra historisk tilgang med afsæt i cpr. nr. og en gennemsnitspris. På Ældreområdet budgetteres med afsæt i cpr. nr. og en gennemsnitspris pr. målgruppe, da der er en større variation i antallet af modtagere.

Udvalget anbefaler endvidere Økonomiudvalget, at der gennemføres en analyse af ældreområdet for at sikre, at der økonomistyres retvisende efter indførelse af Ældreformen.

Endelig anbefaler udvalget til Økonomiudvalget, at der prioriteres en anlægspulje på op til 10 mio.kr. til finansiering af forslag 34 og 36.

Udvalget er opmærksom på at man ikke har fundet tilstrækkelige reduktioner jf. den økonomiske politik, til at finansiere den samlede udfordring og udvalget afventer den efterfølgende beslutning i byrådet om den samlede økonomiske situation, og vil følge situationen tæt på de kommende møder.

Administrativ tilføjelse

Administrativ tilføjelse, 14/04/2026

På udvalgsmødet d. 7/4 stillede udvalget en række spørgsmål til de konkrete reduktionsforslag, drøftede en anbefaling til Økonomiudvalget om at overveje ændrede budgetforudsætninger og ønskede et høringssvar fra Udsatterrådet om muligt. I bilag 10 besvares dette og høringssvar fra Udsatterrådet er vedlagt som bilag 12.

Sagsfremstilling

Der udarbejdes tre større budgetopfølgninger om året som præsenteres for Ældre- og Omsorgsudvalget. Opfølgningerne gennemføres på data pr. 1. marts, 1. maj og 1. september og forelægges udvalget i hhv. april, juni og oktober. Opfølgningen omfatter drift udvalgets område.

Samlet økonomisk status for kommunen pr. 1. marts

På baggrund af budgetopfølgningen pr. 1. marts forventes et underskud på driften på 72 mio. kr. for hele kommunen. Heraf kan 18 mio. kr. finansieres af opsparede midler (overførsel fra 2025). Det resterende underskud på 53 mio. kr. vedrører primært politikområderne Ældre og Handicap og Psykiatri, med forventede merforbrug på henholdsvis 32 mio. kr. og 21 mio. kr.

På Ældre- og Omsorgsudvalgets område er der fremlagt forslag til driftstilpasninger med henblik på at bringe økonomien i balance. Tiltagene har dog kun delvis effekt i 2026 og kan derfor ikke fuldt ud imødegå merforbruget i indeværende år.

Den samlede økonomiske situation indebærer et betydeligt pres på kommunens driftsbudget og serviceramme. Det er en forudsætning, at driften samlet set bringes i balance i 2026. Underskuddet kan ikke håndteres inden for de enkelte områder alene og forudsætter både iværksættelse af konkrete driftstilpasninger på de udfordrede områder på Ældre- og Omsorgsudvalget og en generel tilbageholdenhed på tværs af kommunen. På den baggrund fremlægges konkrete forslag på tværs af alle områder i den samlede budgetopfølgningssag til Økonomiudvalget.

Drift

Første budgetopfølgning for 2026 viser at, på Ældre og Omsorgsudvalget forventes et regnskabsresultat på 53,2 mio. kr., hvilket holdt op imod indeværende års budget, svarer til et forventet underskud på 3,47 %.

Tabel 1: Økonomisk oversigt

Politikområde (1.000 kr.)	Forventet regnskab 2026	Budget 2026	Afvigelse (eller over- eller underskud)	Bank-beholdning (overførsel fra 2025)
Ældreområdet	972.576	940.567	-32.009	-24.631
Handicap og psykiatriområdet	615.259	594.052	-21.207	-6.379
I alt	1.587.835	1.534.619	-53.216	-31.010

(Udgifter er lig med (+), mens indtægter lig med (-) Overskud er lig med (+) og underskud er lig med (-)

I henhold til Næstved Kommunes økonomistyringsregler opgøres over- og underskud fra 2025 på fagområder og virksomheder i forbindelse med regnskabsafslutningen og indgår efter Byrådets godkendelse af overførslerne i marts i en særskilt bankbeholdning tilknyttet disse.

Økonomien i 2026 består dermed af to elementer: det ordinære budget for 2026 samt bankbeholdningen, der udgøres af de godkendte overførsler fra 2025. Budgetopfølgningen viser det samlede resultat for fagområder og virksomheder.

I nedenstående beskrives væsentlige afvigelser ved budgetopfølgningen pr. 1. marts. Der henvises til bilag 1 og 2 for en nærmere beskrivelse af de enkelte områder.

Ældreområdet

Politikområde Ældre forventer et samlet underskud på 32,0 mio. kr.

Ældreområdet i Næstved Kommunes budget reguleres hvert år med udviklingen i antal ældre og deres plejebestand (demografiregulering). Budgetkontrollen viser, at antallet af ældre svarer til det antal, som er indarbejdet i det vedtagne budget.

Området har siden efteråret 2025 arbejdet med tiltag for at nedbringe forventet underskud. Der har blandt været reduceret i mødevirksomhed, stoppet uddannelse, nedsat ind mødetiden fra 15 til 10 minutter samt generelt arbejdet med, hvordan man sikrer budgetoverholdelse.

Underskuddet kan opdeles i følgende hovedpunkter:

1: Der forventes et underskud på udgifter til elever på 7,5 mio. kr. (Budget 32,2 mio. kr.). Underskuddet skyldes, at der forsat kommer det forventede antal elever igennem uddannelsen, men at prisen pr. elev er steget i forhold til den pris, som var forudsat i budgettet.

2: Køb og salg af pladser – I henhold til gældende lovgivning skal den kommune, som visiterer borgere til hjælp fra ældreområdet, betale udgiften. Blandt andet har borgere krav på at kunne flytte nærmere til familien i en anden kommune. Næstved Kommune betaler derfor for borgere, som flytter til anden kommune, ligesom der er borgere fra andre kommuner, som flytter til Næstved. Her er nettoudgiften steget med 10,0 mio. kr.

3: Budgetforliget for 2026 indeholdt en forudsætning om at ældreområdet skulle løse udfordringer for 6,0 mio. kr. årligt. Denne udfordring ses ikke løst ved denne budgetkontrol.

4: Den resterende del af budgetudfordringen kan henføres til de budgetudfordringer, som virksomhederne ligeledes havde i 2025, og som viste sig ved et underskud. Dette skyldes fortrinsvis implementering af ny ældrelov, helhedspleje og nye teams. Underskuddet betyder, at omkostning pr. leverings timer er stigende. Det skyldes primært flere møder og mere planlægning for den enkelte medarbejder (afklaring af den enkelte borgers behov og nær visitering). Flere faglærte end tidligere med den betydning, at timeprisen stiger.

Implementering af ældrereformen

Der er behov for at opdatere grundlaget for styringen på ældreområdet efter implementering af ældrereformen. I 2024 er der gennemført en analyse ved Komponent med en række anbefalinger til styrket styring. Analysen er udarbejdet før ældrereformen og tager således ikke højde for de ændrede krav og styringsmæssige forudsætninger, som følger af reformen. Komponent inddrages til at understøtte implementeringen, herunder styrket faglig styring samt budgettering, kontering og ledelsesinformation, med henblik på at sikre et mere robust grundlag for styring og prioritering.

Controlling af køb og salg af pladser

Der er behov for at rette et særligt fokus mod controlling af udgifter til køb og salg af plejehjemspladser på ældreområdet. Indsatsen omfatter både styrket controlling af regningsbetaling og en systematisk opfølgning på udviklingen i antallet af pladser, der købes og sælges mellem kommuner, samt en analyse af prisudviklingen. Derudover er der fokus på kapacitetsudnyttelsen i hjemmeplejen med henblik på at sikre bedst mulig anvendelse af egne tilbud. Byrådet har besluttet, at der iværksættes en budgetanalyse af plejeboligkapaciteten, og det arbejde er igangsat her i foråret.

Udgifter til elever

Administrationen har konstateret, at der er behov for en yderligere indsats for at sikre en bedre budgettering af udgifter til elever. Administrationen vil derfor frem mod budgetlægningen for 2027 gennemgå området for forbedret metode som kan øge sikkerheden for budgetoverholdelse.

Handicap og Psykiatri

Politikområde Handicap og Psykiatri forventer et samlet underskud på 21,2 mio. kr.

Området er kendetegnet ved, at området hvert år overtager borgere med behov for hjælp fra børneområdet, når de fylder 18 år. Borgerne forbliver som hovedregel på området resten af deres levetid, og som hovedregel til 90+ årige.

Budgettet på området bliver ikke reguleret automatisk som følge af denne overgang, men reguleres efter en beregning af forventede udgifter som pris pr. enhed x antal, jf. gældende økonomistyringsregler.

Budgettet 2026 indeholdt en forventning om samlede stigende udgifter for i alt 21,9 mio.kr. hvoraf 18,5 mio. kr. vedr. budget til dækning af udgifter til døgntilbud (Aktivitetssområderne midlertidig, længerevarende og botilbudslignende tilbud).

Det er en forudsætning, at yderligere nye borgere, som kræver hjælp fra Center for Handicaps (CHP) område, kan dækkes ved udskrivning eller ophør af hjælp. Det stiller derfor krav om, at når CHP indskrives en yderligere borger til X antal kroner, skal der tilsvarende udskrives en med samme udgift resten af 2026.

Området har i 2026 allerede gennemført budget tilpasninger svarende til 13,4 mio. kr. I forbindelse med vedtagelse af budget 2026 fik området til opgave at finde besparelser for 3,5 mio. kr. og 1,6 mio. kr. Området har sænket den interne afregningspris på § 85 med 3,0 mio. kr., samt ved løbende forhandling af køb hos eksterne.

Årsag til underskud

1: De 18-årige starter på området, den dag de fylder 18 år. Det betyder, at borgere, som blev 18 år i 2025, først i 2026, indgår med et helt års udgifter. Denne udgift er højere i gennemsnit pr. borger end forudsat ved budgetlægningen. Dette svinger fra år til år alt efter behov for de nye 18-årige.

2: Der har været en udgifts stigning i forhold til sidste år for de borgere, som er født i perioden 1925 til 2006, primært til dækning af udgifter til længerevarende botilbud § 108.

Gennemgang af budgetlægning metode på handicapområde

Med virkning fra budgetåret 2026 er kommunen overgået til en fælles budgetlægningsmetode for alle kommunens områder. Det betyder, at der anvendes antal enheder pr. aktivitet gange med en pris pr. aktivitet. På Handicap og Psykiatriområdet har budgetkontrollen vist at en opfølgning pr. cpr. nr. giver et højere gennemsnitspris end forudsat ved budgetlægningen. Området vil frem mod budgetlægningen for 2027 undersøge muligheden for at undgå samme udfordring med for lave gennemsnitspriser fremover og dermed sikrer et mere korrekt budget 2027.

Underskud på udvalgets område på 53,2 mio. kr. – forslag til tilpasning af driften

I henhold til de gældende økonomiske styringsregler skal udvalget ved forventning om underskud forelægges forslag til hvordan driften tilpasses.

Udvalget skal herefter beslutte, hvilke tilpasninger administrationen skal implementere med henblik på at sikre overholdelse af budgettet. Dette er et vigtigt princip i økonomistyringsreglerne, der dels skal sikre, at der ikke sker et kasseforbrug, men ikke mindst, at der ikke sker en tilsvarende belastning af kommende års budgetter. Sagen forelægges efterfølgende Byrådet til godkendelse.

Håndtering af forventet underskud

På Politikområde Ældre forventes et samlet underskud på 32,9 mio. kr., svarende til et underskud på 3,2 % af budgettet. På Politikområde Handicap og Psykiatri forventes et underskud på 21,2 mio. kr., svarende til 3,45 % af budgettet.

Budgetudfordringer kan håndteres ved at anvende overskud på bankbeholdningen, tilpasse driften eller tilpasninger på et andet politikområde inden for udvalgets samlede ramme. Det er en afgørende forudsætning for en holdbar økonomistyring, at driftsudfordringer så vidt muligt håndteres der, hvor de opstår. Særligt ved varige udfordringer er det vigtigt at adressere de underliggende årsager.

Tilpasning af driften

Der er udarbejdet i alt 37 forslag. Oversigt kan ses i bilag 4, mens beskrivelser af de enkelte forslag fremgår i bilag 5 - Politikområde Ældre og bilag 6 - Politikområde Handicap.

Driftstilpasningsforslag: 1.000 kr.	2026	2027	2028	2029
Politikområde Ældre				
Samlet forslag:	18.720	47.615	50.915	50.915

Politikområde Handicap og Psykiatri				
Samlet forslag:	6.754	19.408	19.408	19.408
I alt	25.474	67.023	70.323	70.323

Samlet udfordringer i 2026 er 53,2 mio. kr. , hvorved der forsat mangler finansieringsmulighed til forskellen imellem 53,2 mio. kr. og 25,5 mio. kr., svarende til 27,7 mio. kr. i 2026.

Der forventes først fuld effekt, af driftstilpasninger i 2027, da nogle af forslagene kræver tilpasning af medarbejdere og dermed skal tage hensyn til opsigelsesvarsler.

Kommunal Medfinansiering af sundhedsudgifterne (KMF)

Regeringen har besluttet at videreføre fastfrysningen af den kommunale medfinansiering i 2026.

Udvalget hæfter ikke for et underskud på KMF, ligesom udvalget heller ikke kan disponere over et overskud. Budgettet og resultatet indgår derfor ikke i oversigterne. Der forventes et overskud på 4,2 mio. kr. Der henvises til bilag 7.

Høringssvar fra Ældrerådet og Handicaprådets formand er vedhæftet som bilag 8 og 9

Økonomi

Udvalgenes budgetopfølgning pr. 1. marts 2026 samles til én samlet budgetopfølgningssag til Økonomiudvalget og Byrådet, som behandles i Økonomiudvalget den 20. april 2026 og i Byrådet den 28. april 2026.

Bevillingsændringer på driften medfører en opjustering af driftsbudgettet på udvalgets område med 75.000 kr. i 2026, 77.000 kr. i 2027 og 77.000 kr. i 2028. Ændringen er samlet set udgiftsneutral for kommunen.

Bilag

Bilag 1 - Budgetopfølgning-1. marts - Politikområdebeskrivelse Ældre 2026

Bilag 2 - Budgetopfølgning-1.marts-Politikområdebeskrivelse Handicap

Bilag 3 - Udgiftsneutale ændringer 1

Bilag 4 - Ældre og Omsorgsudvalget - Driftstilpasningsforslag inkl overslag - inkl. ændre overslagår

Bilag 5 - Ældreområdet - Forslag til driftstilpasninger

Bilag 6 - Handicap og Psykiatriområdet - Forslag til driftstilpasninger

Bilag 7 - KMF Politikområde

Bilag 8. Høringssvar fra Ældrerådet

Bilag 9. Høringssvar fra Handicaprådets formand

Bilag 10. Administrativ tilføjelse til budgetkontrolsag

Lukket bilag

Bilag 12. Høringssvar fra Udsatterådet omkring værestedet Håbet

Bilag 13. Høringssvar fra OmrådeMED udvalget i CHP - Driftstilpasningsforslag

Bilag 14. Høringssvar fra Handicaprådet modtaget den 15/4-26

Bilag 15. Høringssvar fra Solgaven

Bilag 16. Høringssvar fra Dansk Blindesamfund

Oplæg - Budgetopfølgning pr. 1 marts 2026

Punkt 42: Underskriftsark

Bilag

Underskriftark ÆOU 20.04.2026

42. Underskriftsark

Bilag

Underskriftark ÆOU 20.04.2026